

HEMATÜRİ VE İDRAR RENK DEĞİŞİKLİKLERİ

Dönem III Dersleri 2012

Prof. Dr. Selçuk Yücel
Üroloji ve Çocuk Ürolojisi Uzmanı

İDRAR TETKİKİ

Tıp tarihinde vücuttan alınan örneğin ilk tetkikidir

Hekim başvurularının %20 si ürolojik yakınmalar olsa da idrar tetkiki hemen her zaman gereklidir

DM hastalarında *glukozuri, ketonuri*

Enfeksiyon hastalarında *piyüri*

Böbrek hastalarında *pH, hematüri*

Hipertansiyon hastalarında *proteinüri*

Ya da tarama testi.....

İDRAR ÖRNEĞİ

Örnek alımı:

İdeal örnek tetkikin inceleneceği yerde alınmalıdır (max. 1 saat)

Yemekten birkaç saat sonra

Menstruasyon yokken

Mümkünse akımın orta zamanında

Temiz ve kullanılmamış kap

İşeme öncesi erkeklerde meanın kadınlarda ise vulvanın antiseptik ile temizlenmesi

İDRAR ÖRNEĞİ

Makroskopik İnceleme:

Renk ve Görünüş

Osmalalite

Dansite

Kimyasal testler

pH

Protein

Bilirubin/Urobilinojen

Glikoz

Hemoglobin, Hemosiderin ve Miyoglobin

Bakteriler ve Lökositler

İDRAR ÖRNEĞİ

Makroskopik İnceleme: Renk ve Görünüş

Sarı ve berrak normal idrar (*Ürokrom pigmenti*)

Renksiz	Aşırı dilüe idrar
Bulanık	WBC, Bakteri, Fosfat, Ürik asit
Süt	Piyüri, Lipidüri, Şilüri
Turuncu	Konsantre idrar
Kahverengi	Bilirubin
Kırmızı	RBC, Hb, Mgb, Porfirin, Fusin, Anilin boya
Siyah	MetHb, Melanin, Homogentisik asit
Mavi-Gri	İlaç boyası, Pseudomonas bakterisi

İDRAR ÖRNEĞİ

Mikroskopik İnceleme:

İdrar örneği 2000 devir/dak 5 dak süre ile santrifuj

Üstte kalan kısım atılır

Dipte kalan kısımdan (sedim) lam üzerine

bir damla alınıp X10 ve X40 ile bakılır.

RBC

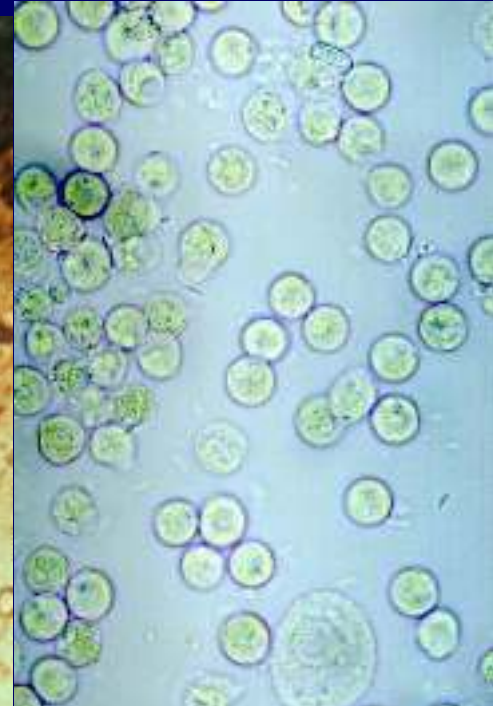
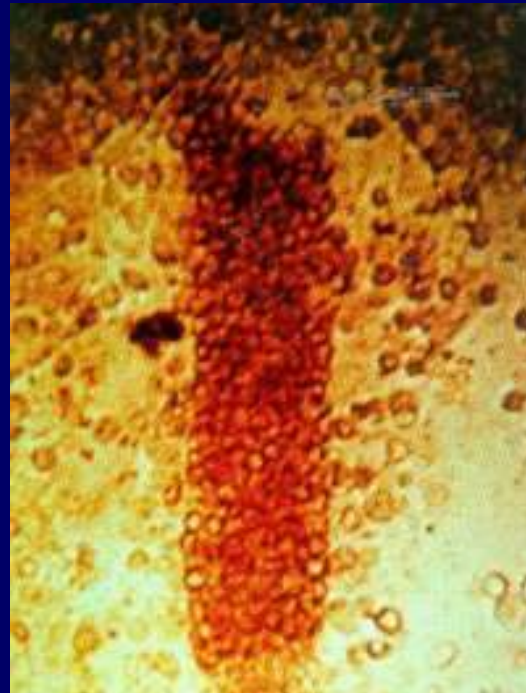
WBC

Bakteri

Silindir

Epitel

Kristal

HEMATÜRİ

Renk değişikliği ile kırmızı olan her idrar hematüri olmayabilir

İdrarda mikroskopik olarak her X40 alanda 3 ten fazla RBC veya 1 mm³ te 1000 den fazla RBC

Gözle görülen idrar kırmızı renk değişikliği *makroskopik* hematüri

Sadece idrar sedim çalışmasında görülen RBC varlığı *mikroskopik* hematüri

HEMATÜRİ

Makroskopik psödohematüri nedenleri

İlaçlar

Analjezikler (Fenozopridin, Fenasetin)

Laksatifler (Fenolfitalein)

Antibiyotikler (Rifampisin, Metranidozol)

Antihipertansifler (Metil-dopa)

Gıdalar

Pancar

Böğürtlen

Kırmızı biber

Endojen pigmentler

Miyoglobin

Hb

Porfirin

Ürat

İYE

Serratia marceccens

HEMATÜRİ

Hematüri nedenleri

Glomerülonefritler
Kanserler
Taş hastalığı
İYE
Polikistik böbrek
Nörojen mesane
BPH
Renal kistler
Üretral karünkül
Travma
Hematolojik bozukluk
Vasküler anomali
Egzersiz
Antiaggregan ilaçlar

HEMATÜRİ

Kliniğine göre hematüri

Ağrı ile beraber olan hematüri

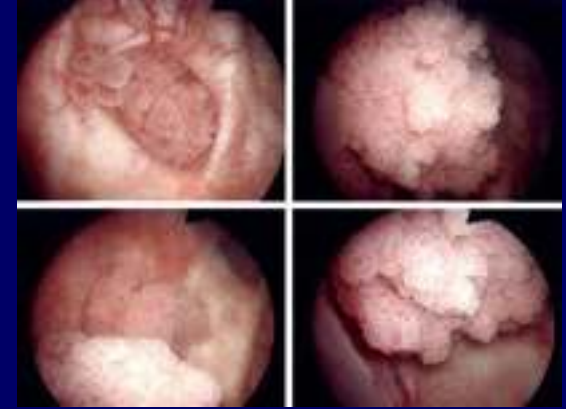
Ağrısız hematüri

Pıhtılı hematüri

İnisiyal hematüri

Terminal hematüri

Total hematüri

Taş ve enfeksiyon

Mesane tümörü

Ürolojik kanserler

Üretra, Prostat

Posterior üretra

Mesane boynu veya Trigon

Mesane ve üst üriner sistem

MESAJLAR

Her kırmızı idrar hematüri değildir ve mikroskopik verifikasyon gerekir

Sedimde her sahada 3 ten fazla RBC hematüridir

İYE da ve taşda ağırlı hematüri olabilir

Ağrısız hematüri aksi ispatlanmadıkça mesane tümörünü düşündürmelidir